

Näringsvävar, hur näringskedjor flätas samman

Alla organismer på jorden behöver energi för att överleva. Vissa arter äter andra medan vissa arter faktiskt kan tillverka sin egen energi. När vi pratar om hur energin flödar i naturen använder vi begreppet **näringskedja**. Men när vi vill visa på många olika kopplingar mellan olika arter i ett ekosystem använder vi istället begreppet **näringsväv**.

Vad är en näringsväv?

En näringsväv är ett sätt att visa hur olika djur och växter är beroende av varandra för att få mat. I en näringsväv ser vi att flera näringskedjor är kopplade till varandra, vilket gör att den blir mer komplex och realistisk än en förenklad näringskedja. Om vi bara skulle titta på en enkel näringskedja, till exempel "växt -> växtätare -> rovdjur", skulle vi missa andra sambanden mellan olika arter.

Delar i en näringskedja/ näringsväv

Tänk dig en å. Här finns många olika arter i vattnet, i kanten av vattnets och kring vattnet. Det kan vara växter, plankton, insekter, kräftdjur, groddjur, snäckor, fiskar, däggdjur, fåglar och så vidare. I näringsväven kan vi se hur olika arter är kopplade till varandra. Förenklat kan man dela in en näringskedja i tre steg:

- **Producenter** är organismer som producerar sin egen näring. De flesta producenter är växter och alger som använder solens energi för att skapa näring genom fotosyntes. De blir sedan mat för **växtätande djur**.
- **Konsumenter** är organismer som äter andra organismer för att få sin energi. Konsumenterna delas upp i olika nivåer:
 - Primära konsumenter:** Växtätare (till exempel snäckor, kräftdjur eller vissa fåglar) som äter producenterna.
 - Sekundära konsumenter:** Köttätare (till exempel vissa insekter och fiskar) som äter växtätarna.
 - Tertiära konsumenter:** Rovdjur som äter andra rovdjur (till exempel andra fiskar eller rovfåglar).
- **Nedbrytare (som bakterier, maskar och kräftdjur)** bryter ner döda växter och djur och återför näringsämnena till botten eller fritt i vattnet.

Varje art kan vara en del av flera olika näringskedjor, och när de kopplas ihop blir det en **näringsväv**.

Varför är näringsvävar viktiga?

Näringsvävarna är väldigt viktiga för att förstå hur ekosystem fungerar. Om en art i näringsväven försvinner eller förändras, kan det påverka hela systemet. Till exempel, om en rovdjurart som äter ett mindre djur minskar kraftigt, kan beståndet av det mindre djuret öka, vilket kan leda till att växterna blir uppätta och andra växtätande arter i sin tur inte hittar föda och därmed också minskar kraftigt.

Näringsvävarna hjälper oss också att förstå hur viktiga alla arter är för att hålla balansen i naturen. Om vi förlorar för många arter, kan hela ekosystemet förändras och konsekvenserna kan bli stora och omöjliga att återställa.

